

สนค. แนะนำผู้ประกอบการแผงวงจรพิมพ์ไทยศึกษาข้อกำหนดและมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับกิจการให้พร้อมรับยุคเศรษฐกิจสีเขียว

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) กระทรวงพาณิชย์ ติดตามสถานการณ์แนวโน้มตลาดแผงวงจรพิมพ์ (PCB) พบการบังคับใช้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมและการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในอุตสาหกรรมการผลิตแผงวงจรพิมพ์ แนะนำธุรกิจต้องปรับกระบวนการผลิต ให้สอดคล้องกับมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันของไทย

นายพูนพงษ์ นัยนาภากรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (ผอ.สนค.) กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า แผงวงจรพิมพ์ถือเป็นหัวใจสำคัญของเครื่องใช้ไฟฟ้า มีหน้าที่ในการควบคุมการทำงานต่าง ๆ ของอุปกรณ์ไฟฟ้า จากข้อมูลของ Precedence Research ผู้ให้บริการชั้นนำด้านข้อมูลตลาดเชิงลึก ระบุว่า ในปี 2023 อุตสาหกรรมแผงวงจรพิมพ์ทั่วโลกมีมูลค่า 86.8 พันล้านเหรียญสหรัฐ และคาดการณ์ว่าจะเติบโตต่อเนื่อง ร้อยละ 5.8 ต่อปี จนมีมูลค่า 152.5 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี 2033 จากอุปสงค์ยานยนต์ไฟฟ้าทั้งรถยนต์ไฟฟ้าไฮบริด (HEV) และรถยนต์ไฟฟ้าแบตเตอรี่ (BEV) ที่เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแผงวงจรพิมพ์ถือเป็นชิ้นส่วนสำคัญที่ควบคุมระบบการทำงานต่าง ๆ ในยานยนต์ไฟฟ้า สำหรับส่วนแบ่งตลาดแผงวงจรพิมพ์โลกแบ่งตามภูมิภาค พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ เอเชียแปซิฟิก มีสัดส่วนร้อยละ 47.14 รองลงมา อเมริกาเหนือ สัดส่วนร้อยละ 27.14 และ ยุโรป สัดส่วนร้อยละ 18.2 ขณะที่ด้านการผลิตภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเป็นแหล่งผลิตหลัก คิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ 90 ของจำนวนแผงวงจรพิมพ์ทั้งหมดในโลก โดยมีผู้ผลิตแผงวงจรพิมพ์รายใหญ่ อาทิ ไต้หวัน จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ทั้งนี้ ไต้หวัน ถือเป็นผู้ผลิตแผงวงจรพิมพ์อันดับหนึ่งของโลกมีความพร้อมในด้านเทคโนโลยีและกำลังการผลิตมากที่สุด

ผอ.สนค. ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในปี 2023 มูลค่าการส่งออกแผงวงจรพิมพ์ของไทย อยู่ที่ 9.7 พันล้านเหรียญสหรัฐ ขยายตัว ร้อยละ 4.3 จากปี 2022 (9.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ) โดยส่งออกไปที่ **ฮ่องกง** มากที่สุด เป็นมูลค่า 1.8 พันล้านเหรียญสหรัฐ ขณะที่ไทยนำเข้าชิ้นส่วนเพื่อมาประกอบในประเทศจาก **ไต้หวัน** มากที่สุด เป็นมูลค่า 7.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ ทั้งนี้ จากข้อมูลของสมาคมแผงวงจรไต้หวัน (TPCA) พบว่า **ในปี 2023 ประเทศไทยมีการผลิตแผงวงจรพิมพ์ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.8 ของกำลังการผลิตรวมของโลก** และคาดการณ์ว่า **สัดส่วนจะเติบโตขึ้นเป็นร้อยละ 4.7 ในปี 2025** จากการลงทุนของผู้ผลิตแผงวงจรพิมพ์ระดับโลก โดยไทยถือเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการเป็นฐานการผลิตในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้วยความพร้อมในหลายด้าน อาทิ ภูมิรัฐศาสตร์ของไทยที่เอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ของภูมิภาค ต้นทุนการผลิตที่ต่ำและค่าแรงที่ไม่สูงมาก แรงงานในอุตสาหกรรมที่มีประสบการณ์มากกว่า 50 ปี โครงสร้างพื้นฐานที่มีความพร้อมทั้งการคมนาคมและโทรคมนาคม ซึ่งในปัจจุบันมีบริษัทชั้นนำมากกว่า 20 บริษัท ได้ประกาศแผนการลงทุนการผลิตในเมืองไทย โดยสาเหตุหลักของการย้ายฐานการผลิตมาจากประเด็นความขัดแย้งด้านภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีน ที่ส่งผลกระทบต่อการค้าและการลงทุนของโลก ทำให้กลุ่มประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กลายเป็นฐานการผลิตใหม่ด้วยความได้เปรียบด้านต้นทุนแรงงานและมีความเสี่ยงต่อความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ต่ำ

อย่างไรก็ตาม กระแสการย้ายฐานการผลิตแผงวงจรพิมพ์มาที่อาเซียน ไม่ได้นำพาแค่โอกาสทางธุรกิจของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในไทย ในการเข้าเป็นซัพพลายเออร์ให้กับบริษัทผู้ผลิตระดับโลก แต่ยังคงมาพร้อมกับการบังคับใช้ข้อกำหนดและมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม ที่ถือเป็นความท้าทายใหม่ของภาคอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ไทย เนื่องจากกระแสสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในฝั่งผู้บริโภค เช่น การแยกขยะและการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีฉลากสีเขียวต่าง ๆ แต่ยังคงขยายวงกว้างไปสู่ภาคการเงินและภาคธุรกิจ เห็นได้จากมูลค่าหุ้นของบริษัทที่ประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนตามหลักของ ESG¹ ได้รับความสนใจจากนักลงทุน และสถาบันการเงินเป็นอย่างมาก โดย Bloomberg สำนักข่าวด้านการเงินชั้นนำของโลก คาดการณ์

¹ ESG คือแนวคิดในการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนบนฐานความรับผิดชอบต่อทาง ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) ด้านสังคม (Social) และ ด้านธรรมาภิบาล (Governance)

ว่ามูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดของบริษัท ESG ในตลาดหลักทรัพย์ทั่วโลก จะพุ่งสูงถึง 25 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ภายในปี 2025 นอกจากนี้ การบังคับใช้มาตรการควบคุมการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ที่อยู่ในนโยบาย European Green Deal² ของสหภาพยุโรป เพื่อบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero)³ ในปี 2050 อย่างเข้มข้น ส่งผลให้ตลาดหลักทรัพย์ในหลายประเทศออกมาตรการบังคับให้บริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องจัดทำรายงานการดำเนินงานด้านความยั่งยืน (ESG Report)⁴ เป็นประจำ ทุกปี รวมถึงประเทศไทยที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดให้ บริษัทจดทะเบียนต้องนำส่ง แบบ 56-1 One Report⁵ ต่อ ก.ล.ต. ภายใน 3 เดือนนับตั้งแต่วันสิ้นสุดรอบ ระยะเวลาบัญชี จึงเป็นสัญญาณบ่งชี้ว่า การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และนโยบายด้านความยั่งยืน กำลังกลายเป็นหนึ่งในเป้าหมายทางธุรกิจที่บริษัทจะต้องทำให้สำเร็จผลควบคู่ไปกับการสร้างผลกำไรสูงสุด ส่งผลให้บริษัทผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ชั้นนำของโลก เช่น Apple, Microsoft และ NVIDIA ได้ออก ข้อบังคับสำหรับการตรวจสอบการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการลดการใช้พลังงานในการผลิต ที่จะบังคับใช้กับทุกบริษัทที่เกี่ยวข้องในทุกจุดของขั้นตอนการผลิต ส่งผลให้ผู้เชี่ยวชาญคาดการณ์ว่าในช่วงปี 2025 – 2030 บริษัทผู้ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่สามารถทำตามหลักของ ESG และการลดการปล่อยก๊าซ เรือนกระจกได้ จะโดนตัดออกจากเครือข่ายซัพพลายเออร์ของบริษัท

ไต้หวันซึ่งเป็นทั้งคู่ค้าและนักลงทุนสำคัญของอุตสาหกรรมแผงวงจรพิมพ์ไทย อีกทั้งยังเป็นซัพพลายเออร์ แผงวงจรพิมพ์รายใหญ่ให้กับบริษัทอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ยักษ์ใหญ่ เช่น Apple และ NVIDIA มีความตื่นตัว ในการตอบสนองต่อมาตรการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นอย่างมาก โดยภาครัฐได้ออกมาตรการ ในช่วงต้นปี 2024 ให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะต้องส่งรายงาน ESG Report ภายในเดือน สิงหาคมของทุกปี ในขณะที่ภาคเอกชน อาทิ บริษัท APEX ซึ่งเป็นผู้ผลิตแผงวงจรพิมพ์สัญชาติไต้หวัน ที่ตั้งฐานผลิตในไทยมากกว่า 3 ทศวรรษ ได้ดำเนินการพัฒนาธุรกิจตามแนวทาง ESG ตั้งแต่ปี 2021 เพื่อตอบสนองต่อข้อบังคับทางสิ่งแวดล้อมของบริษัทคู่ค้า อาทิ การใช้พลังงานยั่งยืน (Renewable Energy) และการจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ โดยในปี 2023 APEXประสบความสำเร็จในการเพิ่มสัดส่วนพลังงาน ทดแทนขึ้นเป็นมากกว่าร้อยละ 2 ของพลังงานไฟฟ้าทั้งหมด จากการพัฒนาและติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ที่มีกำลัง การผลิต 5.1 เมกะวัตต์ (MWp) ลดปริมาณการปล่อยคาร์บอนต่อปีไปได้มากกว่า 3,700 ตัน อีกทั้งยังสามารถ ลดการใช้พลังงานไฟฟ้าในการผลิตได้ร้อยละ 11 ส่งผลให้ประหยัดปริมาณไฟฟ้าที่ใช้ไปได้ถึง 14,904 MWp ต่อปี

ผ.ส.นค. กล่าวทิ้งท้ายว่า การพัฒนาอุตสาหกรรมไทยสู่อุตสาหกรรมสีเขียว นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องด้วยความเข้มข้นของวิกฤติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น นำไปสู่มาตรการ ด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่จะบังคับใช้ครอบคลุมไปทุกจุดของห่วงโซ่อุปทาน ผู้ประกอบการแผงวงจรพิมพ์ไทย ควรให้ความสำคัญกับการศึกษาภาวะเปราะบาง ข้อกำหนด และมาตรการเหล่านี้ เพื่อปรับเปลี่ยนการทำธุรกิจให้ สอดคล้องกับหลักของ ESG ซึ่งเป็นมาตรฐานสำคัญของโลกในยุคนี้ เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือของบริษัท และสร้างโอกาสในการเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายซัพพลายเออร์ของบริษัทอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ระดับโลก ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนสามารถบูรณาการความร่วมมือกัน ทั้งด้านการสนับสนุนข้อมูลและ การให้ความรู้ผู้ประกอบการเกี่ยวกับข้อกำหนดมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาความเป็นผู้นำในการเป็น ฐานการผลิตแผงวงจรพิมพ์ในภูมิภาคอาเซียน

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
11 ตุลาคม 2567

² European Green Deal คือมาตรการเพื่อการลดคาร์บอนไดออกไซด์ลงร้อยละ 55 ในปี 2030 ถูกก่อตั้งในปี 2021 โดยสหภาพยุโรป

³ Net Zero หมายถึงสภาวะที่ก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดที่ปล่อยจากกิจกรรมของมนุษย์มีภาวะ ‘สมดุล’ กับการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่สะสมอยู่ในชั้นบรรยากาศของโลก

⁴ ESG Report เป็นรายงานที่แสดงถึงนโยบาย ผลกระทบ และผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของธุรกิจ

⁵ 56-1 One Report คือ รายงานประจำปีที่แสดงการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน รวมไปถึงการดำเนินงานด้านความยั่งยืนของบริษัท